

بررسی تأثیر ادبیات و فرهنگ در سبک زندگی

زهرا رضازاده*، پروین عزیزی، محمد حسین پور

*معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گیلان

مقدمه: فرهنگ که می‌گوییم، اعم از مظاهر فرهنگی مانند، خط و امثال اینها و زبان یا آنچه که باطن و اصل تشکیل دهنده پیکره فرهنگی ملی است مثل عقاید، آداب اجتماعی، موارث ملی، خصلت‌های بومی و قومی؛ اینها ارکان و مصالح تشکیل دهنده فرهنگ یک ملت است. تاریخ، فرهنگ و زبان عنصرهای جدا ناپذیر هستند، و هر ملتی در فرهنگ خود ادبیاتی دارد که تمام ویژگیهای فرهنگی در زبان آن ملت تبلور دارد. و به دنبال آن، سبک و چگونه زیستن آن ملت با توجه به باورهای فرهنگی و تاریخی، اجتماعی و سیاسی آن، پایه‌گذاری می‌شود. در قرون گذشته ایران قبل از اسلام، زمینه و فرهنگ درست زیستن با شعار پندار نیک، گفتار نیک، و کردار نیک وجود داشته است. با آمدن اسلام و چشمه‌های زلال و نورانی قرآن، نهج البلاغه، صحیفه سجادیه و احادیث... این فرهنگ به اوج کمال خود رسید. این مقاله یاد آور داشته‌هایمان، جهت گسترش و معرفی هر چه بیشتر این زبان، فرهنگ در مدارس، دانشگاه و جامعه است، تا راه‌گشای زندگی سالم بوده و خوب زیستن را دوباره به صحنه زندگی مردم بیاورد.

هدف: بکارگیری توصیه‌هایی از متون زبان و ادب فارسی کهن (فرهنگ ایرانی - اسلامی) با توجه به غنای بسیار زیاد و تنوع (تاریخی و ادبی)؛ به همراه نکات کلیدی جهت پرورش فطرت پاک انسانی، تفکر و اندیشه ناب ملی و اسلامی، در موضوعات سبک سالم زیستن، نفوذ ناپذیری و سبک نگارشها... در جامعه ایران می‌باشد.

روش: در این پژوهش مضامین مرتبط با ادبیات، و فرهنگ با بررسی در متون کهن فارسی (تاریخی و ادبی و اعتقادی) با روش تحلیل محتوا، کتابخانه‌ای و همچنین جستجوی اینترنتی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: متخصصین زیادی مانند پروفیسور فرانسوی "هانری ماسه" در خصوص ادبیات و فرهنگ غنی ایران به عنوان شگفت‌آورترین نوع ادبیات چین می‌گوید: "برای اینکه به شما استادان و روشنفکران جهان بشناسانم که این ادبیات عجیب چیست، چاره‌ای ندارم جز اینکه به مقایسه پردازم و بگویم که ادبیات فارسی بر چهار ستون اصلی استوار است: فردوسی، سعدی، حافظ و مولانا..."

- فردوسی، هم سنگ و همتای هومر یونانی است و برتر از او...
- سعدی، آنا تول فرانس فیلسوف را به یادما می‌آورد.
- حافظ با گوته ی آلمانی قابل قیاس است که خود را شاگرد حافظ و زنده به نسیمی که از جهان او به مشامش رسیده، می‌شمارد.
- اما مولانا در جهان، هیچ چهره‌ای را نیافتیم که بتوانم مولانا را به آن تشبیه کرد؛ او یگانه است و یگانه باقی خواهد ماند؛ او فقط شاعر نیست، بلکه پیشتر جامعه‌شناس و بویژه روانشناس کاملی است، که ذات بشر و خداوند را دقیق می‌شناسد قدر او را بدانید و بوسیله آن خود را و خدا را بشناسید."

نتیجه‌گیری: امروزه که جهان در آستانه تحولی عظیم قرار دارد، و ما که سالهاست متولیان و مدعیان اخلاق و ادب کهن فارسی و فرهنگ غنی اسلامی هستیم، اگر دست به کار نو آموزه‌ها نشویم، تهاجم‌های منفی فرهنگ‌های بیگانه، فرهنگ اجتماعی و اندیشه‌های وطنی ما را تحت الشعاع قرار می‌دهند؛ و با تعلیمات ناهنجار اخلاقی ایدئولوژی را از مردم ما می‌گیرد (۲)؛ بنابراین نادیده گرفتن میراث غنی، بزرگان دین و ادب کهن و معاصر که در زمینه‌های مختلف با متون‌های متنوع چون: شاهنامه ی فردوسی (در فرهنگ ملی)، گلستان و بوستان سعدی (در فرهنگ عمومی)، قانون و شفای ابن سینا (در فرهنگ تخصصی)، سیاستنامه ی خواجه نصیرالدین طوسی (در فرهنگ سازمانی)، مثنوی مولانا جلال‌الدین (در فرهنگ جامع‌شناسی و روانشناسی) و همچنین آثار بزرگان ادب معاصر همچون نیما یوشیج، احمد شاملو، سهراب و... آثار بی‌همتایی خلق کردند؛ سد راهی بس بزرگ به شمار می‌رود.

و این ضرب‌المثل قدیمی که می‌گوید: آب در کوزه و ما تشنه لبان می‌گردیم / یار در خانه و ما گرد جهان می‌گردیم

کلیدواژه: ادبیات و سبک، زندگی ایرانی، سبک ایرانی اسلامی.